

ȘCOALA DE VARĂ CDCDI – ADVOCACY ÎN POLITICILE DE MIGRAȚIE

LUCIANA LĂZĂRESCU

Între 24 și 28 iulie 2017, la București, a avut loc prima ediție a școlii de vară a CDCDI. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Institutului de Cercetare a Calității Vieții și finanțat prin Contribuția Elveției la Uniunea Europeană Extinsă. Pe parcursul săptămânii, cei 25 de cursanți care au venit de pe toate continentele au audiat prelegeri pe teme diverse, printre care: politici de migrație și advocacy, sisteme de azil, metode de cercetare în domeniul migrației, migrația în scop de muncă și impactul economic al migrației, opinia publică despre migranți și refugiați. Programul a inclus vizite la organizații cheie care lucrează cu migranți și refugiați, naționale și interguvernamentale și vizionarea unei piese de teatru cu povești de viață ale străinilor care au ales să trăiască în România.

Elementul definitoriu al acestei școli de vară a fost, pe lângă diversitatea profilelor participanților, combinația între lectorii provenind din mediul academic și practicieni. O parte dintre aceștia sunt cercetători români stabiliți la universități din străinătate – dr. Roxana Bărbulescu, de la Universitatea din Leeds, dr. Dragoș Radu, de la King's College din Londra și dr. Victor Cebotari, de la Școala de Guvernare din Maastricht. Alături de ei au mai avut prezentări la această ediție: dr. Deniz Şenol Sert de la Universitatea Özyeğin Istanbul, prof. Ibrahim Sirkeci de la Regent's College din Londra, dr. Álvaro Martínez-Pérez, Universitatea din Scheffield, doamna Radostina Pavlova, de la Legal Aid Voice Bulgaria, dr. Ana Maria Preoteasa și dr. Bogdan Voicu, de la Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Prof. Bruce Leimsidor de la Universitatea Ca'Foscari din Veneția și alții. Perspectivele complementare asupra migrației și experiența în domenii diferite (economic, juridic, mass-media etc.) au oferit o imagine complexă și au asigurat conexiunea între teorie și practică, prin exemple și studii de caz despre aplicabilitatea unor concepte din domeniul migrației și azilului la situația concretă din anumite țări.

Tema primei zile a fost **politicile de migrație în țările de destinație**. Prezentările au abordat subiecte legate de migrația globală, Declarația de la New York, ca răspuns la „fluxurile masive” și cele două pacturi ale Națiunilor Unite care sunt în prezent în consultare, cel privind refugiații și cel referitor la migranți (migrație

Adresa de contact a autorului: Luciana Lăzărescu, Centrul de Cercetare și Documentare în Domeniul Integrării Imigranților (CDCDI), Str. Comănița, nr. 9, parter, sector 2, 020557, București, România, e-mail: luciana.lazarescu@arps.ro.

sigură și reglementată) – dr. Sarah Louise Nash; situația imigranților și refugiaților din Turcia, măsurile luate de guvernul turc și efectele acordului UE – Turcia – dr. Deniz Şenol Sert și o imagine asupra drepturilor solicitanților de azil în Bulgaria, cu accent pe activități de advocacy menite să combată practicile curente legate de detenție, inclusiv în cazul minorilor – doamna Radostina Pavlova. Ziua a fost încheiată cu o sinteză a elementelor esențiale pentru succesul oricărei acțiuni de advocacy, făcută de doamna Corina Dragomirescu.

Cea de-a doua zi a fost dedicată **politicilor de azil** și practicilor legate de integrarea refugiaților. S-a discutat despre limitele Convenției de la Geneva și instituirea protecției subsidiare, ca formă de protecție complementară statutului de refugiat, pentru persoanele care fug de conflicte armate și violență generalizată; despre diferențele între refugiații din motive umanitare și cei cărora guvernele țărilor de origine nu le mai pot asigura protecția (în situația persecuției/temerii de persecuție datorită rasei, religiei, etniei, apartenenței la un anumit grup social sau convingerilor politice, respectiv a războaielor), dar și despre efectele migrației din ultimii 3 ani asupra aplicării legii la nivelul țărilor UE, care au constat, paradoxal, în ignorarea cadrului legal european și internațional de către statele membre, în favoarea unor soluții practice (ex. suspendarea acordului de la Dublin, închiderea frontierelor de către unele state etc.) – prof. Bruce Leimsidor. Modul în care elitele politice au manevrat aspectele legate de azil și migrație în procesul decizional astfel încât să-și crească influența politică, dar și relația între evoluția climatului politic intern și răspunsul statelor la actuala criză a migrației au fost tratate în prezentarea dr. Sean Christian Anderson. Ziua s-a încheiat cu o trecere în revistă a situației sistemului de azil în România, cu progresele și provocările din ultima perioadă, în viziunea biroului UNHCR, într-o discuție cu doamna Carolina Marin.

A treia zi a avut ca temă **migrația pentru muncă**, din perspectivă preponderent economică. Prima prezentare a pus în discuție situația emigranților români, pe trei dimensiuni: participarea pe piața muncii a românilor care revin în țară, relația între atitudinea populației din țara de destinație și planurile emigranților români de a se stabili în acea țară și influența emigrației asupra dezvoltării mediului politic din România, ultima ilustrată printr-un studiu de caz pe alegerile prezidențiale din 2014 – dr. Dragoș Radu. A urmat o prelegere despre experiențele lucrătorilor migranți din marea Britanie pe piața muncii și situațiile de inactivitate, șomaj și supracalificare pe care le-au trăit aceștia într-un studiu comparativ între rezultatele cetățenilor A8 și ale celor din state terțe (împărțiți conform unor criterii regionale și etnico-religioase – ex. europeni din est, musulmani, asiatici etc.) pe piața muncii. Grupurile care aparțin minorităților etnico-religioase sunt dezavantajate sau chiar discriminate la angajare în Anglia, iar europenii din A8, mai ales cei din est, nu sunt o excepție (de ex. sunt întâlniți, alături de negrii africani, cu o frecvență mult mai mare decât nativii pe posturi sub calificarea pe care o dețin) – prof. Ibrahim Sirkeci. Programul s-a încheiat cu o vizită la o organizație neguvernamentală din București, care sprijină străinii să-și găsească un loc de muncă – AidRom, unde participanții au avut ocazia să interacționeze atât cu personalul, cât și cu migranții.

Cea de-a patra zi a fost centrată pe explorarea unor **perspective cantitative și calitative în studiul migrației**. Dr. Álvaro Martínez-Pérez a făcut o introducere în analiza cantitativă, oferind, pe lângă informații despre baze de date de referință în cercetarea migrației și exemple de instrumente și metode de analiză, care pot fi folosite în funcție de scopul urmărit de autor. Prezentarea dr. Victor Cebotari a ilustrat factorii de risc care vulnerabilizează situația copiilor rămași acasă din familiile transnaționale, prin analiza datelor provenind din studii cantitative în mai multe țări din Africa, din sud-estul Europei și Asia Centrală. Printre aceștia, relația copilului cu părintele emigrant, calitatea persoanei care îl are în grijă (rudă apropiată versus membru al familiei extinse, chiar străin), divorțul părinților, genul copilului (fetele sunt mai sensibile) și experiența de migrație a copilului (ex.: returnarea) pot influența în mod negativ bunăstarea copiilor rămași acasă. Perspectiva cursului vieții a fost abordată complementar, prin prisma unei cercetări calitative, dar și din perspectivă cantitativă. Prima a vizat experiențele de migrație ale unor românce, povestite de ele însele, în care parcursul vieții, cel de migrație și cel profesional se îmbină, formând percepția asupra etapelor și punctelor de cotitură care au marcat existența subiecților cercetării. Scopul cercetării a fost explorarea determinantilor individuali ai migrației și a legăturilor între parcursul de migrație și aspecte cum sunt educația, familia, evenimentele de viață etc. – dr. Ana Maria Preoteasa. Analiza cantitativă a urmărit efectele migrației internaționale asupra bunăstării subiective (percepute) a individului, ținând cont de evenimentele cu impact asupra satisfacției personale față de viață (ex.: căsătorie, nașterea unui copil, divorț etc.) – dr. Bogdan Voicu. Seara s-a încheiat cu vizionarea unei piese de teatru despre povești de viață ale migranților din România.

Ultima zi a școlii de vară a avut ca temă **opinia publică față de refugiați și migranți**. Dr. Roxana Bărbulescu a vorbit despre percepția publică și restrângerea drepturilor a două categorii de migranți: cetățenii UE, în contextul libertății de mișcare și al Brexitului și refugiații care solicită azil în UE, în contextual recente crize umanitare. Consecințele acestor acțiuni au fost îndepărtarea de principiile apărute după cel de-al Doilea Război Mondial, conform cărora drepturile refugiaților și Migranților ar trebui extinse, nu limitate, diminuarea contrastului între politicile de migrație și opinia publică, accentul pus pe controlul migrației cu orice preț (inclusive cu încălcarea principiilor interne ale UE) și nota de plată pipărată pentru toată această afacere. Pentru că subiectul zilei a fost opinia publică, dintre lectori nu puteau lipsi jurnaliștii. Doamna Corina Tulbure a povestit participanților despre experiențele pe care le-a avut în taberele de refugiați și despre perspective personală, ca jurnalist care scrie despre poveștile migranților, asupra politicilor de azil și migrație. În încheiere, am vizionat și am ascultat-o pe Beatrice Kabutakapua, care a lucrat la documentarul *Invisible Cities* (Orașe Invizibile), o serie de povești despre modul în care oameni din culturi diferite, care au ajuns să conviețuiască în vecinătăți, cartiere și orașe din mai multe țări au ajuns să se înțeleagă, să asculte și să se respecte reciproc, reflectând transformarea spațiilor de viață din omogene și închise, în eterogene și diverse.

Succesul de care s-a bucurat prima ediție a școlii de vară s-a datorat în egală măsură lectorilor și participanților. În ciuda diversității profilelor și țărilor de origine, aceștia din urmă au format un grup echilibrat, activ și interesat de temele dezbătute. Le mulțumim tuturor pentru participare!

Programul, profilul lectorilor și o parte dintre prezentări sunt disponibile pe website-ul școlii de vară, la <http://summerschool.cdcdi.ro/node/15>.

Primit: 14.08.2017

Acceptat: 19.09.2017